

Zuid-Korea en de rol van regio's

Auteur(s):

Hassink, R.
Werkzaam bij Technopolis, Amsterdam.

Verschenen in:

ESB, 85e jaargang, nr. 4242, pagina 112, 11 februari 2000

Rubriek:

Beleid Wereldwijd

Trefwoord(en):

innovatie

Zuid-Korea wordt in de internationale literatuur en media niet afgeschilderd als een voorbeeld van innovatiebeleid. De Zuid-Koreaanse regering wordt vaak verweten alleen de technologische ontwikkeling van grote conglomeraten (*chaebol*), zoals Hyundai, te ondersteunen en innovatie in en diffusie van innovaties naar het midden- en kleinbedrijf (mkb) te verwaarlozen.

Sinds het midden van de jaren negentig is er meer aandacht gekomen voor de diffusie van nieuwe technologie naar het mkb. Het beleidszwaartepunt is geleidelijk verschoven van technologie- naar innovatiebeleid, om twee redenen. Ten eerste leidde het op de chaebol gerichte technologiebeleid er toe dat de innovativiteit van het mkb, dat in toenemende mate uit toeleveranciers voor de chaebol en in uiterst geringe mate uit zelfstandige starters bestond, gering was. Ten tweede werd de innovativiteit van het mkb door de chaebol nauwelijks ondersteund: op wederzijdse technologische stimulering georiënteerde netwerken tussen grote bedrijven en het mkb, zoals in Japan, waren in Zuid-Korea nauwelijks te vinden. De economie was afhankelijk van technologisch hoogwaardige toeleveranciers uit het buitenland, met name uit Japan.

De noodzaak voor het stimuleren van de innovativiteit van het mkb is sinds de economische crisis van november 1997 alleen maar groter geworden. De crisis heeft er toe geleid dat de chaebol vele concern-onderdelen afstoten die niet tot hun kernactiviteiten behoren, meer taken aan het mkb uitbesteden en technologische samenwerkingsverbanden met onderzoeksinstituten, universiteiten en het mkb opzetten. Het technologisch en concurrerend vermogen van het mkb speelt daarbij een vitale rol.

Er zijn vele instituties en initiatieven ontwikkeld om de innovativiteit van het mkb in Zuid-Korea te ondersteunen. Zo is er naast de al langer bestaande *Small Medium Industry Promotion Corporation* nu de *Small & Medium Business Administration*. Beide organisaties bestaan uit een hoofdkantoor en elf bureaus in de regio's. In de regionale bureaus werken onder andere technologisch adviseurs, die het mkb adviseren of doorverwijzen naar andere organisaties in de regio. Naast deze algemene organisaties heeft de regering een netwerk van 37 technologie- en branchespecifieke Regional Research Centers (regionale onderzoekscentra) in het leven geroepen. Deze zijn aan universiteiten verbonden en moeten de samenwerking met het mkb in de regio bevorderen. Een recent stimuleringsprogramma, het *industry-university-government research institute*-consortium, zorgt voor de financiële ondersteuning van die samenwerking. Tenslotte zijn recentelijk zes 'technoparks' geselecteerd voor langdurige financiële ondersteuning van de overheid. Die technoparks moeten plaats gaan bieden aan onderzoeks- en ontwikkelingscentra van chaebol, high-tech starters en publieke onderzoekscentra.

Aangezien een systematische evaluatie van deze initiatieven nog niet heeft plaatsgevonden, wordt de kracht van het innovatiebeleid uiteenlopend beoordeeld¹. Een onlangs gehouden enquête onder het mkb toont echter dat het aandeel van het mkb dat met universiteiten innovatieprojecten uitvoert tussen 1995 en 1997 spectaculair gestegen is: van 12,8 tot 28,0 procent². Met name de regionale onderzoekscentra en de consortia zouden aan deze stijging kunnen hebben bijgedragen. Voor verbetering vatbaar is evenwel de geringe stem die het mkb zelf in de door de centrale overheid opgerichte intermediaire instellingen heeft. Ook is de gewenste sterkere rol van regio's in het innovatiebeleid nog onvoldoende gerealiseerd. De provincies zijn door decentralisatie van besluitvorming weliswaar actiever bij het beleid betrokken dan voorheen, maar dit uit zich slechts in het co-financieren van initiatieven die op nationaal niveau bedacht worden. Alleen grote en financieel krachtige provincies, zoals Kyonggi (rond Seoul), hebben zelf initiatieven in het leven kunnen roepen, zoals de *Kyonggi Small Business Foundation*.

Een belangrijk nadeel van dit type innovatiebeleid is dat de meeste beleidsmaatregelen te homogeen zijn. Ze sluiten onvoldoende aan op de variërende behoeften van het mkb in de regio's. Bovendien zijn er door de verticale administratie horizontale coördinatieproblemen op regionaal niveau. De arbeidsverdeling

tussen de verschillende bureaus in de regio's is onduidelijk. Het gevolg is een gefragmenteerde en overlappende infrastructuur, die de betiteling innovatiesysteem nauwelijks verdient.

Zelforganiserend vermogen van de regio's dat de coördinatie, efficiëntie en overzichtelijkheid van het innovatiebeleid ten goede komt, ontbreekt ook in Nederland. In Zuid-Korea vullen de regionale onderzoekscentra een lacune in het intermediaire landschap tussen algemene adviesinstellingen en het toegepaste kennisaanbod aan universiteiten en onderzoeksinstituten. Met de formule van deze centra hebben de Zuid-Koreaanse beleidsmakers een belangrijke stap gezet in het toegankelijker maken van universitaire apparatuur en kennis voor het mkb in de regio, een stap die ook in Nederland gezet zou moeten worden.

1 S. Chung, Korean innovation policies for small and medium-sized enterprises, *Science and Public Policy*, 1999, blz. 70-82.

2 Zie bijvoorbeeld L. Kim & J.B. Nugent, *The Republic of Korea's small and medium-size enterprises and their support systems*, Policy research working paper 1404, The World Bank, 1994, en L.-J. Cho & Y.-H. Kim (red.), *Korea's choices in emerging global competition and cooperation*, Korea Development Institute, Seoul, 1998.